

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. népköztartási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szórót, minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal...kor. 28.— Nyolcad oldal...kor. 10.—

A díjak előre beküldendőek a Szent-István-Társulathoz.

Tanácsunk vitatételeiről.

II.

2. A gyermeklélek tanulmányozásának módszere.

Az újkori pedagógia mindinkább a lélek működésének a megismerésére törekszik, hogy azután annak alapján határozza meg a tanítási eljárást. A gyermeklélek tanulmányozásának kérdése nem könnyű dolog, mert az széleskörű lélektani ismereteket tételez föl és gondos megfigyelést igényel. A gyermeklélek tanulmányozását fölülte megnehezíti a tömegtanítás és az egyéniség sokfélesége. Ezen kérdésnél tehát kétféle irányban kell tanulmányainkat folytatni. Az általános lelki működést illetően, a tanulók összességénél és az egyes tanulók egyéniségénél. Tudjuk, hogy valaminek a megértéséhez több módon juthatunk. Ezen módokat kell tehát kipróbálnunk és megállapodnunk, hogy melyik felel meg leginkább a gyermeklélek működésének. Természetesen meg kell adnunk a feleletet arra is, hogy mivel indokolható az egyik eljárás megfelelőbb volta a másikénál. Nehéz kérdés bizony ez, mert arra, hogy a lélek működésének homályába belelássunk és abban eligazodjunk, állandó megfigyelésre van szükségünk és tanítói működésünkre nézve ennek értéke csakis akkor lesz, ha nem egyedül mások tapasztalatain indulunk, hanem főleg a magunk megfigyeléseire támaszkodunk, mert csakis ilyen tevéleges munka mellett dolgozik, munkál a mi lelkünk is és gyarapszik tapasztalatokban. A kérdés tehát bő anyagot ad úgy az elmélkedésre, mint a gyűjtött megfigyelések közös értékesítéséhez.

3. A tankötelezettség korhatárának kérdése.

Fejlődő népoktatásunk lassan-lassan kinő azon keretből, amelybe most szorítva van. Ez pedig természetes következménye a mindinkább fokozódó igényeknek, amelyekkel korunk előrehaladása a népkultúrával szemben föllép. Tudjuk továbbá azt is, hogy a törvényesen megszabott tanítási anyag sok újabb kívánalommal bővült, amellet, hogy a rendelkezésre álló tanítási idő — a

jelen keretben — meghosszabbítható volna. Különösen a gyakorlati és épen azért legfontosabb tárgyak, továbbá a gazdasági tudnivalók és a munkára való tanítás nagyobb érvényesülést kérnek iskoláinkban. Azután általános a panasz amiatt, hogy a tanításbeli anyag földolgozása nem enged időt a tanulók rendszeres, behatóbb nevelésére. Mindezen nehézségek igen időszerűvé teszik a tankötelezettség korhatárának kérdésével való foglalkozást. Évekkel ezelőtt szóltam e helyütt arról is, hogy a tankötelezettség kezdőkora, a hat év, már nem felel meg mai viszonyainknak és úgy a testfejlődés, mint a tanítás sikere érdekében kívánatos volna a *hetedik* évvel kezdeni a rendszeres tanítást. Minderről szó lehet ezen kérdéssel összefüggésben.

4. A *fonomimikai* módszerek ismertetése, története és bírálat. Az írás-olvasás tanításának könnyebbé tételére újabb időben több kísérlet történt. Dicsérendő minden törekvés, amely a tökéletesítésre, munka és idő megtakarítására céloz. Kétszeresen becsesek ezen törekvések különösen a tanítás terén, mivelhogy ezzel a gyermeklélek munkája megkönnyítettik és a lélek cselekvő és befogadó képességét az időbeli nyereséggel más irányban vehetjük igénybe. A fonomimika is erre törekszik. Tény, hogy alig volt újítás a módszerek tekintetében, amely oly gyorsan elég nagy körben elterjedt volna, mint ez. Igaz, hogy ezen gyors elterjedés még nem bizonyít föltétlen előnye mellett, mert hiszen minden rohamos fejlődésnek az ép oly hirtelen való pusztulás szokott a következménye lenni. Nem tartozik e helyre most az új olvasási módszer fölött való vitatkozás, de eddigi gyakorlati alkalmazása után immár nyugodtan mondhatunk fölöle bírálatot és leszűrhetjük belőle a jót és használhatót. Erre ad alkalmat a tétel kitűzése mindenkinek, aki vele foglalkozott és van róla mondanivalója.

5. A nyugdíjas tanítók lakbérkérdése a nyugdíjrevízióval kapcsolatban.

Tanítói mozgalmainkban nem volt még kérdés, amelyben a magyar tanítóság egyetértése

olyan erősen megnyilatkozott volna, mint nyugdíjörvényünk revíziójának ügyében. Hogy pedig eleddig még mindig döntésre nem került a dolog, úgy látszik ennek okát épen abban kell keresnünk, hogy végellátásunkat illetően a mélyreható újítások elől elzárkózni alig lesz lehetőség. Kath. tanítóságunk méltányos kívánságait *Tanácsunk* már ismételtén felterjesztette az illetékes körök elé, megsürgetővén azoknak mielőbb való teljesítését. Nagyon helyes, hogy a kérdést ilyen, az egész országra kiterjedő módon és alakban megújítja és ezzel annak napirendre tűzését siettet. Mert én azt hiszem, hogy a nyugdíjas tanítók *lakásbér* kérdésének részlete mellett, a tétel keretén belül, a nyugdíjörvény revíziójának egészével is kell foglalkoznunk. A *nyugdíj-lakásbér* kérése annál jogosultabb, mivel sem fizetésünk, sem pedig az azután kiszabott nyugdíjunk sem megfelelő az érte végzett nemzetfentartó munka és tanulmányainknak. Ha már oly szegényes az egész életünk, amelyet sorvasztó munkában a nemzet legvitalisabb érdekeinek szolgálatában eltöltünk, édesítsek meg legalább azon keveseknek utolsó pár évét, akik a nyugdíj oly nehezen és későn érő gyümölcsöt Isten kegyelméből élvezik. Ezeket fejtsük ki és indokoljuk ezen tétel keretében.

Az öt tételben mindegyikünk talál egyet, amellyel foglalkozik és amelyről van és lehet mondanivalója. Tárjuk fel tehát gondolatainkat és beszéljük meg a tetteket gyűléseinken, hogy így a közös megállapodásokat Tanácsunk elé terjeszthessük.

M.

EGYESÜLETI ÉLET.

Értesítés. A jánosházai kör tagjait van szerencsém beszélgetéssel értesíteni, hogy őszi körgyűlésünk alkalmával, egy tanítványi által kiűzött ezen pályakérdésre: «Eleggs-e négy osztályú középiskolai előképzéssel tanítóképzőbe menni? Ha nem, — mi módon egészítessék ki a néptanító képzettsége, hogy a társadalmi életben helyet méltóképen betölthesse?» — a pályamunkák, az író nevével rojtos lehelével együtt, március hó 15-ig hozzám küldendők be, hogy megbírállás végett, — mit az illető tanítványt magának tartott fenn — még idején átadhatók legyenek. Vasárosnake, 1910. február 2-án *Szabó Imre* körelnök.

Tanítógyűlések. Az *udvarhelyi* róm. kath. esperesi kerület általános tanítóegyesülete jan. 31-én tartotta közgyűlését gróf *Mikes János* kerületi főesperes elnökletével. Megnyitójában parhuzamot von a régi és új iskola irányzata között, gróf *Majlath Gusztáv* Károly erdélyi püspököt távirathoz üdvözölték. Nagy Péter siketnéma-intézeti igazgató a magával hozott siketnéma gyermekekkel gyakorlati tanítást tartott. *Gyurcsonev* Károly úlkei tanítónak az erkölcsi nevelés biztosítására vonatkozó határozati javaslatait egyhangulag fogadták el. *Németh Gyula* fenyédi plebánost az egyesület karnagyának választották. Az *erdélyi Tanítóegyesület Szövetségéből.* A Szövetség választmányja febr. 3-án gyűlést tartott. A gyűlésen részt vettek *Imets F. Jákó* tisz. elnök, *Péter János* elnök, *Bálás Endre dr.*, *Barts Márton*, *Részner Odön*, *Szász Károly* választm. tagok. Az elnökség beszámolt a Szövetség ügyeiben felmerült mozzanatokról. A közgyűlés jegyzőkönyvét a főszerző önanyméltósága tudomásul vette. A Szövetségtől készített tanmenet az Orsz. Kath. Tanács bírálata alá ada-

tott. A választmány kimondja, hogy a Szövetség a tanítói szentgyakorlatokkal kapcsolatban a folyó évben is közgyűlést tart.

IRODALOM.

Dr. Platz Bonifác: Tudásunk korlátai. Budapest, Szent-István-Társulat kiadása, 1910. Ára 1 kor. 80 fillér.

A keresztény világnézetet legtöbb támadás a természettudományok részéről éri s ezek a támadások egyúttal a legsúlyosabbak is. Hitünk ellenségei velünk szemben egymásután hadi labra állították a geológiát, biológiát, anatómiát s legujabban az e tudományokon alapuló származástant s még az intelligens katolikusok között is igen kevésnek van olyan irányú tanultsága, hogy az e tudományok érveit balul forgató támadásokra meg tudná adni a helyes feleletet. A természettudományok magyar művelői között jóformán dr. Platz Bonifác az egyetlen, aki füzeteivel, könyveivel, felolvasásai-
val időnkint hathatósan siet segítségére a természettudományi fejtegetések által hitében megrendített katolikus közönségnek. Az emberről írt munkája nemcsak hazai irodalmunknak díszé, fordítását annak idején a német kritika is a lehető legkedvezőbben fogadta s ehhez hasonló szellemben készült az az értékes tanulmánya is, mely a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának 1909. okt. 14-iki ülésén felolvastatván, most nyomtatásban is megjelent.

Platz Bonifác mindenekelőtt cáfolja azt a téves hitet, hogy a származástan ellentétben van a keresztény világfelfogással. «Ha a tényleg alapuló tudomány — írja — kétségtelenül bebizonyítja azt, hogy amiként Darwin mondja, az összes szervek, növények és állatok egyaránt egy, esetleg egynehány ősförmából eredtek fejlődés és átváltozás útján; e bebizonyított igazságot a keresztény világnézet kétség és ellenmondás nélkül fogja majd fogadni, mint olyan tételt, mely az örök Igazság örök méhében rejlő tudás visszfénye.» A keresztény világfelfogás elvből nem utasítja tehát el Darwin elméletének azt a részét, mely a fajok kiválásának folyamatát tanítja, pusztán a kiválás megokolása ellen van kifogása. A létért való küzdelem elve ellenkezik a keresztény világnézettel és azzal a kötelességgel, mely a felebaráti szeretet altruizmusát hirdeti. Amennyire megengedhető azonban keresztény szempontból Darwin elméletének jó része, épen annyira ellentétes minden pozitív vallással a származástannak Hückeltől megalapozott monisztikus alakja, mely szellemi, Istent egyáltalában nem ismer. Platz bírálat alá veszi ennek a monisztikus származástannak alaptételeit s nagy tudományos készlettel és erős logikával kimutatja tarthatatlanságukat.

Fejtéréseinek végeredményeit a következő öt pontban lehet összefoglalni:

A természettudomány nem tudja megfejteni a világ keletkezését;

nem tudja megfejteni az élet első eredetét;

nem tudja megfejteni az egyéni élet eredetét;

nem tudja még bizonyítani a származástan alapfelfogását: a történeti sorrendben egymásután következő sorrend egymástól való eredetét;

nem tudja bizonyítani az embernek az állatvilággal való eredési kapcsolatát.

Platz munkája nemcsak a szakembereket érdekelheti, mert lépten-nyomon hirdetett és népszerűsített eszméikkel foglalkozik; s tárgyalási módja és érvelése is egyformán kielégíti a tudós és művelt laikus szellemi igényeit.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

A kántori és tanítói teendők Sáros megye kir. tanfelügyelője, Tergina Gyula, oly értelmű előterjesztést tett a közigazgatási bizottsághoz, hogy ő a kántori és tanítói állást elválasztaná egymástól, mert hát — állítólag — tankerületben a kántortanítókat elvonja a kántori teendő a tanítástól. Miután ez a tanfelügyelői jelentés és vélemény a napilapokig eljutott, nagyon természetesen megindult az újságírók tolla és oly külföldön külön megjegyzéseket fűztek a «hirhez», hogy a kántortanítóság reputációja érdekében tiltakozni kell Tergina tanfelügyelő úr indokolása ellen. Nevezetesen az állam is szervez oly állami tanítói állásokat, hogy a kántori teendők ellátását hozzákötí. Községekről és nem városokról lévén szó, a kántortanító úgy intézi a tanítást, hogy néha-néha előforduló temetések alkalmával — talán téli időben — délelőtt tartja meg a délutáni tanítási órákat. Hisz Budapesten csak délelőtti tanítás divik. Hát akkor a székesfővárosról mit jelentene Tergina tanfelügyelő. Némely lapnak meg az a logikája, hogy azért kell elválasztani a kántori állást a tanítótól, mert a kántortanító csak egyházi éneket tanít és egyebet alig, csak egy lakodalmi, disznótéri, keresztelői mulatótárs. Oly felületes vádak ezek a kántortanítók ellen, amit csak a hitfelekezeti iskolák elleni bűnös gyűlölet mondhat valakivel. Menjen és lásson az a tanfelügyelő elfogulatlanul és tapasztalni fogja, hogy a kántortanítók az előírt tanterv szerint, a jóváhagyott órarendet betartva, lelkiismeretes kötelességtudással tanítanak. Tapasztalhatja azt, hogy az ily kántortanítók a magyar beszéd tanításában is fölötte állnak az állomáshelyüket folyton változtató állami tanítóknak. Csak elfogulatlanul ítéljen a tanfelügyelő és megállja, hogy a kántortanítói állásban működő tanítót a kántori teendő nem vonja el a tanítástól. Ahol meg rendetlenség volna, ott tessék eréllyel fellépni: egy-két esetből nem lehet, nem szabad általános érvényű ítéletet következtetni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülethez (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) az utóbbi napokban a következő adományok érkeztek: Znamenák István rektor (Nagyszombat) 50 kor., Sinkó Rezső főgimnáziumi igazgató (Nagyszombat) 1 kor., Martényi Elemér tanár (Nagyszombat) 25 kor., P. Börzsey Tivadar (Nagykanizsa) 5 kor., Hajós Gábor plébános (Hetes) 3 kor., Takács

János plébános (Markota-bögöte) 3 kor., Számolovits Ferenc plébános, Terháda Pál kántortanító, Grabler Károly tanító (Városszalónak) 1—1 kor., Iritzer Imre plébános (Ponó) 2 kor., Buchinger Károly plébános (Fertőszéles) 2 kor., dr. Bartók István (Csány) 1 kor., Tóth Sándor plébános (Nagyértke) 1 kor., Gartner József (Kukmér) 1 kor., Bogasich Mihály vál. püspök, prelátnakanonok 10 kor., Ráll Ferenc (Olád) 1 kor., Dubovszky Sándor (Kishaját) 1 kor., Weber Antal esp.-plébános (Mosonszentandrás) 1 kor., dr. Kókai János (Lébény) 3 kor., Hivatal József szerkesztő (Budapest) 1 kor., Knech Mihály (Tiszadada) 3 kor., Fábán Gyula plébános, Cszten Lajos kántortanító, «Stephaneum» zárda (Légrad) 1—1 kor., Horváth József plébános (Badacsonytamaj) 3 kor., észtergomi főkáptalan 100 kor., Róm. kath. plébánia (Keszthely) 4 kor., Fliegler György plébános (Gyuró) 1 kor., Róm. kath. plébánia (Szécs) 1 kor., Vezér Lajos segéd-lelkész (Budapest) 2 kor., dr. Tousikál R. (Kalocsa) 1 kor., dr. Békeffy Gyula (Szabadka) 1 kor., Kohányi Jánosné, Kohányi János, Kohányi Ferenc (Budapest) 1—1 kor., Kreh János plébános (Rétfalu) 1 kor., Bánfi József (Háromfa) 1 kor., Nagy Mihály (Szárzavám) 3 kor., Csöngedy Gyula esperes (Abony) 1 kor., Sándi János, Györgyi János káplánok (Adony) 1—1 kor., Schultz Károly esperes-plébános (Beremend) 3 kor., Pethő János (Papakovácsi) 3 kor., Ivánkovich Gyula plébános (Beled) 2 kor., Bilovits István káplán (Beled) 2 kor., dr. Bálint Koruél (Delta) 1 kor. 10 fillér, dr. Hováth Győző apát-kanonok (Kalocsa) 25 kor., Pataki Ferenc plébános (Németszentgrót) 1 kor., Szabó Kálmán plébános (Tomösd) 1 kor., Bartoss Ferenc (Gyula) 1 kor., Fritz Nándor plébános (Máriaalf) 1 kor., Pinter Ferenc káplán (Alcsut) 1 kor., Koller Ferenc igazgató-tanító, Vimmer János, Fersli Lipót osztálytanítók (Szentmargitbánya) 1—1 kor., Békeffy István plébános (Nezsider) 3 kor., Ross Mór pannonhalmi beneés (Zalavár) 3 kor., Horváth Máté plébános (Ginfalva) 2 kor., Graeffel János prelátnakanonok (Esztergom) 8 kor., Urbányi József (Budapest) 2 korona. Alapszabályokkal, taggyűjtőívvel, vagy más felvilágosítással szívesen szolgál a központi iroda, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Bazsenth Vince dunakeszi ig. kántortanító, a magyar kath. tanítói karnak egyik igen képzett és buzgó tagja, hunyt el rövid szenvedés után december 26-án. Istenben boldogult halála előtt pár nappal vonult nyugalmába 40 évet meghaladó tevékeny tanítói munkásság után és ezen alkalomból halála előtt egy-két nappal 25 korona adományt küldött a tanítói árva-alapjára. Bazsenth kartársunk elköltözött egy boldogabb hazába, ahol nincs bosszú, nincs irigység, ahol a legigazságosabb Bíró fogadja lelkét és érdeme szerint ítéli meg. Erdemes halottunkat pár évvel ezelőtt igaztalanul meghurcolták egyes szenzációt hajnászó lapok egy iskolás gyermek balesete alkalmából. Ez az eset igen lehangolta őt. Mi azonban megerősítettük, bátorítottuk őt, hogy ellenségeivel az igazság erejével szembe nézzen. Az elégtételt megkapta: ez esetből kitolyólag a szülők szeretete és becsülése, elöljáróinak tisztelete és elismerése nem fogyott személye iránt, sőt igyekezett vele szemben minden tényező a legmegtányosabb lenni. Nemes lelkére vall az a körülmény is, hogy a midőn elhagyta az iskolát, a «műhelyt», a tanító árvákra gondolt, azoknak nyugott első havi nyugdíjából egy jókora részt. Kartársainak kegyelete örízni fogja emlékét és az örök világosság fényeskedjék neki.

Háziipari tanfolyamok. A gyakorlatias irányú népnevelésnek alig van egetőbb kérdése, mint a gazdasági háziipar terjesztésének ügye. Ott, ahol azt a helyi viszonyok megengedik, legsürgősebben a háziipari oktatást kell meghonosítani, úgy a mindennapi, mint az ismétlődő népiskolában. De különösen szükséges volna, hogy a felnőtt ifjúság számára minél több vidéken szerveztessenek tanfolyamokat. Mert ezek tényleg a leghatásosabbaknak bizonyultak a kivándorlás ellensúlyozására, a népnek a felforgató szocialista mozgalmaktól való távoltartására. Közgazdasági haszna meg abban is

van, hogy ott, ahol a népek a nyert anyag rendelkezése föl, a munkanélküli teli időben a család apraja-nagyja hasznos és jövedelmező foglalkozással tölti az időt. Így Csengerben szövessel, Szamos-Lippón takarmányozó kosarak és szekérszekők, míg Kővárhosszúfaluban gyümölcszárító-, kő-, fás- stb. kosarak, valamint szekérszekők és takarmányozó kosarak készítésével is foglalkoznak. A szatmármegyei gazdasági egyesület e télen folyamán mintegy tíz községben népies gazdasági előadásokat rendez, mely előadások a kisgazda közönséggel megismeretlik azokat az újításokat, melyek a gazdálkodásban gyakorlatilag helyeseknek bizonyultak. A lebeszédő papság és a tanítóság mindenütt a legnagyobb odaadással támogatja az egyesületet nemes vállalkozásában.

A magyar szentkorona-émlék felavatása Rómában a lateráni székesegyházban Szilveszter pápa sírjával I. évi apr. 16-án lesz. A küldöttségben részt vesznek: O. Felsége a magyar király képviselője, a magas Püspök kar főbb tagja, a szerzetesrendek és más egyházi testületek képviselői, hazánk számtalozó intézményeinek kiküldöttjei és egyes résztvevők is. Az *Országos Katholikus Szövetség (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.)* a részletes programot az érdeklődőknek megküldi és jelentkezéseiket április 1-ig elfogadja. Fizetnek az utasok teljes ellátásért és utazásért: Az I. osztályon 270 koronát, a II. osztályon 220 koronát, a III. osztályon 150 koronát.

Gyengeelméjük, gyengetehetségük felvétele. A borosjenői gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató állami intézetbe a jövő iskolaév kezdetén több növendéket vesznek fel. Felvételnek az ország bármelyik részéről a nevelő intézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli nevelés tanításra, illetőleg foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű, gyengetehetségű egyének. Úgy a fizető, mint az ingyenes felvétel iránti kérvényeket a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi n. kir. Minisztériumban címezve legkésőbbben június hó 10-ig kell beküldeni az intézet igazgatóságához. Bővebb tájékoztatást bárkinek szívesen nyújt az intézet igazgatója: *Csapó György*, Borosjenő, Arad megye.

Egészségügyi fali olvasó-táblák. Szatmár vármegye törvényhatósága az 1876. évi XIV. t.-c. 42. §-ának azon rendelkezését, hogy a legszükségesebb egészségügyi ismeretek a népiskolában tanítandók, úgy óhajtja elősegíteni, hogy összeállította a legfontosabb egészségügyi szabályokat és miután azok a kellő jóváhagyást elnyerték, fali-táblákra nyomatta. Ezen táblákat most szétküldte az egyes iskoláknak ingyen. *Boromisza Tibor* szatmári püspök f. évi II. körlevelében felhívta az iskolák igazgatóit, hogy a táblákat elfogadják s intézkedjenek, hogy azokat a tanító urak a felsőbb osztályokban kifüggeszték s tanításuknál igénybe is vegyék.

Szünidei tanfolyam Jénában. Augusztus 4-től 17-ig férfiak és nők részére szünidei tanfolyamot rendeznek Jénában. Az ideai program 6 tanfolyamot foglal magában. Ezek: a természettudományi, a pedagógiai; az iskolaegészségügyi; a hitudományi és hitoktatási; a filozófiai, történelmi, irodalmi, nemzetgazdaságtani és végül a nyelvtani tanfolyamok. Összesen 58 különböző részint 6, részint 12 órás kurzust tartanak; programot díjtalanul küld a titkári hivatal, melynek címe: *Frl. Clara Blomeyer*, Jena, Gartenstrasse 4.

Az érdem jutalma. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter múlt év 147.563. sz. a. kelt rendeletével *Scabó Bertalan* dunai dunaalmási kántortanítót az 1907. évi XXVII. t.-c. 4. §-a alapján a népnevelés terén szerzett érdemei jutalmazása képen 200 korona személyi pótlékkal tüntette ki.

A számtani váltó módszert és gépet itthon bárkinek bárkinek szívesen bemutatom. Képezdékbe és gyűlésekre csak bizonyos föltételek alatt vállalkozom, melyek elsősorban az, hogy d. e. 3—4 óra biztosíthatóság előadásomnak, mely azonban a szokásos jelentésekkel többször megszakítható. Kérem a tanügyi lapokat e közlemény szíves átvételére. Nagyköros, Dr. Eben Mihály.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Igen, az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége mindent elkövet, hogy a félarú jegy váltására jogosító arcképes igazolvány ne csak az állami, hanem minden hazai tanítónak megadassék. Az augusztusi közgyűlésünk határozatából az újabb memorandumot a napokban terjeszti az illetékes minisztérium elé. — **M. A.** Igen, teljes fizetéssel léphet nyugdíjba. — **S. G.** Miután az állás főjövédelme földekből és terményekből áll, nagyon természetes, hogy a díjlevélben ezen kitétel alatt «és melléképületek» az értendő, hogy minden szükséges gazdasági épülettel fel legyen szerelve a természetben adott lakás. — **K. A., B. J.** Levélben felvételünk. — **Sz. Gy.** A pályázati hirdetésekbe föltesse oly kikötéseket is fölvenni. A választó iskolaszék a pályázók közül amúgy is azt választja meg, akit az állásra legméltóbbnak tart. A próbaéneklések tartását is fölleslegesnek tartjuk. Ez igen költséges a pályázókra nézve és sok pályázni vágyó felmarad emiatt. — **M. L.** Forduljon a kerület faiskola felügyelőjéhez. Ő adhat utasítást az eljárásról. — **L. F.** Folyamodjék a hitközség a tandíj megváltásáért, mert az állás rendezéséről. — **F. M.** Utána nézünk. Az esetet nem ismerjük, de ott sem ismertetik meg velünk: tehát a második kérdésre sem adhatunk választ. — **T. K. 1.** Ha a pályázat a lapokban megjelenik, közzétesszük. 2. Forduljon a kir. tanfelügyelőséghez tájékoztatásért. — **G. F. Aga.** 1. Igen, leteheti. 2. Teljes képesítő vizsgálatot tesz. 3. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz folyamodjék. Melléklet: keresztlevel, érettségi, orvosi bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, működési bizonyítvány legalább egy évről. 5. Vizsgadíj 42 kor. — **H. Gy.** Beérkezett. Alkalmilag felhasználjuk. — **K. M.** Elintézését megszüretjük. — **M. Z.** A kérvényt már most beadhatja, az elintézés csak akkor lép érvénybe, hogy ha a 21. évet betöltötte. — **F. M.** Beérkezett, elintézzük. Sok dologra magunk sem tudunk azonnal válaszolni. — **C. V.** A tandíjváltásáért folyamodni kell. A Tájékoztatót lapunkban közzétettük. Az ismétlőtankötelesek után is kérelmezendő. Az is népoktatási intézet, a népiskolának egyik tagozata. — **R. F.** A tandíjváltásösszegét az összeírás szerint állapítják meg. A tandíjat az iskolaszék emelheti. A jövő évtől már nem szedhető.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Rajcsányi államilag segélyezett községi iskolánál lemondás következtében megüresedett tanítónői állomásra *március 8-ig* pályázat hirdették. Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 kor. a községtől, 400 □ öl házikert, 1 kat. hold és 800 □ öl szántóföld, kétszobás lakás, zárt konyha, kamara, 60 kor. eseléd tartási átalány, 8 km. fa. Köteles állását azonnal elfoglalni, az ismétlőoktatást díj nélkül teljesíteni. A folyamodványok *dr. Bundala János* iskolaszéki elnökhöz küldendők *Nadlány* (Nyitra m.). A választás márc. 8-án d. u. 4 órakor lesz. *Rajcsányi községi iskolaszék.* 252 1—1

Az **albári** (Pozsony m.) róm. kath. iskolaszék a kántortanító elhalálása folytán megüresedett kántorságra (segédkantori állásra) pályázatot hirdet. Javadalma: évi 800 korona, illetve havi 66 kor. 66 fillér fizetés és a stóla jövedelem. Kötelessége: a tanítói és kántori teendők teljesítése. A segédkantort megválasz-

tása május 31-ig szól. A kellően felszerelt kérvények márc. 18-ig főt. *Miskovics János* isksz. elnökhöz, Albárra küldendők. A állomás márc. 20-án elfoglalandó. 254 1—1

Bankai (Pöstyén mellett) fiókegyházi magyar-tót tanylevű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra és többféle címen az engedélyezett államségéllyel 1000 kor. Kántori próba és választás március 10-én d. e. 10 órakor. Kérvények a bankai (u. p. Pöstyén) iskolaszékhöz küldendők. 239 1—2

Unini róm. kath. egyház tót-magyar iskolai állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra, istálló, pince és többféle címen 1151 korona. Kántori próba és választás március 15-ig tüzetik ki. Kérvények Unini iskolaszék elnökéhez, *Hornaček Pál* plébánoshoz küldendők per *Holics*. 244 1—1

A **radimói** fiókegyházi tót-magyar nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra a «Népnevelő» f. évi 6-ik számában hirdetett pályázat március 15-i határidő kitűzése mellett megújítatik. *Hornaček Pál* pléb. 245 1—1

Egri érseki megye.

A nyírlugosi (Szabolcs m.) róm. kath. plébániához tartozó **Szalma** fiókegyház kántortanítói állomásra pályázat hirdetettik. Javadalma: két szoba, konyha, kamra; megfelelő kert: 2 hold 1830 □ öl szántóföld; párhér (páronkint 1 véka rozs) — 47 kor. 04 fillér; tandíj 12 korona 78 fillér, stóla 16 korona. Eddig 288 kor. államségélyt élvezett. A fizetésnek 1000 koronára való kiegészítése államségélyből kéretik. Határidő: március 1. Kérvények *dr. Baranyay József* kerületi alespereshez Pöcspetri küldendők. 235 1—1

Gyöngyöstarján község községi iskolaszéke egy férfi- és egy nőtanítói állásra pályázatot hirdet. A férfitanítói állás javadalma: 1. 800 kor. és 3 öl fa beszállyva a községtől, 134 kor. államségélyből. 2. 200 kor. lakbér- és 20 kor. kertilletmény. A nőtanítói állás javadalma: 1. 400 kor. a községtől, 600 kor. államségélyből. 2. 200 kor. lakbér- és 20 kor. kertilletmény. Esetleges korpótlékek államségélyből. Csak róm. kath. vallásúak pályázhatnak. Pályázati határidő március 12. *Hellebróni Miklós*, iskolaszéki elnök. 258 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Koszorúson, fiókegyházban, kántortanítói állásra március 6-ig pályázat hirdetettik. Jövedelem: előleges havi részletekben 781 kor., államségély 147 kor., három évig tartó földbérleti többlet 111 kor. 40 fillér, stóla 33 kor. 68 fillér, 23 ürm. tűzifa hazaszállítva. Kétszobás új lakás. Tannyelv magyar. Tótul kell tudni. A kérvények a mogyorómáli plébánoshoz küldendők. Posta Körnöcbánya. 229 2—2

A **korponai** (Hont m.) irtványi róm. kath. tanítói állásra március 12-ig pályázatot hirdetnek. Jövedelem: államségély 776 kor., tandíjból 224 kor., megfelelő új lakás. Kötelesség: a mindennapi és ismétlőiskola vezetése. Tót nyelv ismerete szükséges. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *Hulyán Pál* iskolaszéki elnökhöz Korponára küldendők. 250 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Bosác község irtványi iskolájához tanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: 104 korona és 896 korona államségély, 80 korona falletmény, két szoba, konyha, kert. Az állás rögtön elfoglalandó. Pályázatok a bosáci plébániahivatalhoz (Trencsén m.) márc. hó 6-ig nyújtandók be. 248 1—1

Litvaszinyei (Trencsén m.) róm. kath. népiskolához tanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: 900 kor. államségély kérelmezettik, 100 kor. hitközségtől. Kert-árandóság beváltva. Lakás ideiglenesen egy szoba. Tavasszal új iskola épül. Tót nyelv tudása szükséges. Pályázhatnak tanítónők is. Választás március 13-án megtartatik. Iskolaszéki Elnökség. Zsolnalitva. 241 1—1

Pécsi egyházmegye.

Az **apari** róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: hitközségtől es államségélyben

évi 980 kor., egy öl kemény hasálfa és mig nőtlen, egyszobás lakás és 120 kor. lakás- és kertilletmény; ha nős, évi 220 kor. lakás- és kertilletmény; ez esetben az egyszobás lakástól elesik. Tannyelv: magyar, de a német nyelv ismerete megkívántatik. Kötelmei: a díjlevél szerint. Kérvények március 6-ig az apari (Tolna megye) iskolaszék elnökségéhez intézendők. Állás mielőbb elfoglalandó. 243 1—1

A **tolnahögyészi** kath. leánytanodánál egy tanítónői állás megüresedvén, pályázat hirdetettik március 5-ig bezárólag. Jövedelem: a hitközségtől 600 kor. törzs- és 200 kor. lakbérilletmény, mely összegnek az 1907. évi XXVII. t. c. szerint leendő kiegészítése és az annak idején esedékes korpótlékek az államtól kérelmezetteti fognak. Ennek ellenében köteles a megválasztott tanítónő az iskolaszék által meghatározandó osztályt a tantervben és utasításokban körülírt módon vezetni, az előírt óraszám mellett tanítani, vallásosan és hazafiasan nevelni. A' folyamodványok alulirothoz küldendők. *Streicher Péter* prépost-plébános, isksz. elnök. 236 1—1

Az **udvarii** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Jövedelme: kétszobás lakáson, melléképületeken és egy holdnyi házikerten kívül: 1. 2/4 telek. 2. Minden házaspártól (80—85) egy mérce rozs és 30 fillér. 3. Minden szőlőtulajdonostól 40 fillér. 4. Nyolc méter hasálfa. 5. A telek munkaváltsága 80 korona. 6. Tandíj 60 kor. 7. Alsópéti uradalomtól 20 korona. 8. Stóla 25—30 kor. Tannyelv magyar. de a templomban és temetéseknél néha német nyelv is használtatik. A kérvények *Miszla* (Tolna m., pósta helyben) küldendők március 13-ig *Fülöpp György* esperes-plébánoshoz. 249 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Jászón (Abaúj-Torna m.) róm. kántortanítói állásra pályázat nyitattik. Javadalom: a) Tanítói alapfizetés 1000 kor. készpénz, a város pénztárából havi előleges részletekben. b) Szabályszerű lakás és két gyümölcsös kert. c) Elemi iskola fűtésére 20 m³ hasálfa beszállítva és felvágatva. d) Kántori stóla jövedelem körülbelül 200 kor. e) Ipariskolai tanításért évi 400 kor. f) Ipariskola fűtésére külön 6 m³ tűzifa. Kötelességek: az I—II. vegyes elemi osztályok vezetése, a kántori teendők ellátása, a faiskolakert kezelése és az I—II. iparos-tályok reáláinak tanítása heti 8 órában. Okleveles férfitanítók okmányolt kérvényeiket március 12-ig az iskolaszék főt. Elnökségéhez Jászóra küldjék be. Választás március 17-én, mely napon orgona- és énekpróba miatt személyes megjelenés kívántatik, de az utiköltség nem térítettik meg. Az állás április 1-re elfoglalandó. 215 2—2

A **jelsöci** (fiókközség) róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalma: 640 kor. készpénzben — a községtől, 328 kor. államségélyből és 2 öl tűzifa. Természetben lakás és kert. Választás március 10-én délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés előny. Az állás mielőbb elfoglalandó. A kérvények *Dörfel Elek* plébános, iskolaszéki elnökhöz *Vilke* (Nógrád m.) intézendők. 251 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **liptóhuttii** róm. kath. iskola kántortanítói állásra pályázatot hirdet törvényes fizetéssel. Pályázatok alulirothoz április 4-ig beadandók. *Dulya Ferenc* iskolaszéki elnök. 218 2—3

Székesfehérvári egyházmegye.

A kir. erdőkinestár kegyurasága alá tartozó **tahitófalu** (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik és pedig március 14-iki határnapal. Javadalom: 1. Beiratási díjból 24 kor. 2. Gazdasági ismétlő után 100 kor. 3. A gödöllői kir. erdőhivataltól 18 m³ fa 144 kor. 4. Ennek a hitközség általi hozatala 13 kor. 5. Fizetékiesítés a gödöllői kir. erdőhivataltól körülbelül 700 kor. 6. 17 kat. hold föld hasznobére (adóját a kántortanító maga fizeti) 700 kor. 7. Párber a hieyektől körülbelül 170 kor. 8. Stóla körülbelül 40 kor. Összesen 1891 kor. Azonkívül a gödöllői

kir. erdőhivataltól a kinevezett tanítót esetleg megillető korpótelek, és pedig oly nagyságban, mint az állam tanítóké. Szabad lakás a kir. kincstár által fenntartott épületben (két szoba, kamra, konyha, pince). Megjegyeztük azonban, hogy az iskolaudvar kiesése miatt a kinevezett kántortanító sem sertést, sem marhát nem tarthat. Tartozik az iskolát is fűteni, e célra kap a kir. erdőhivataltól 8 m³ fát, melyet azonban saját maga tartozik felvágatni. Hivatkozással 4.04/1886 sz. földművelésügyi rendeletre, a ker. esperes által jelölt három pályázó közül az állomás betöltését kinevezés után fogja a nagyv. m. kir. földművelésügyi miniszter úr meggyűri eszközölni. Az így kinevezett kántortanító az egyházmegyei tanítóegyesület kötelező tagja. Köteles a kinevezett kántortanító az előd özvegyének, az általa alakított szőlő és kert alakítási költségeinek fejében 200 koronát visszatéríteni. A pályázati kérvények kellően felszerelve, a ker. esperesi hivatalhoz (Budai felső esperesi hivatal Szigetmonostor, Pest m.) küldendők. 238 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A rábaszenttamási róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma államsegéllyel 1000 kor., butorozott szoba, takarítás, fűtessel. Kötelességei a vainsztási jegyzőkönyvben. A kérvények március 7-ig azaz *Rigó Zsigmond* apát-plébános úrhoz Rábaszenttamás (u. p. Rábamelnari Vas m.) küldendők. 232 1—2

A szenteleki (Vas m.) róm. kath. öt tanerős népiskolánál egyik tanítói állásra március 6-ára pályázat hirdették. Javadalma: egy butorozott szoba, 32 kor. papenz, 800 kor. a hitközségtől és 200 kor. államsegély. Tannyelv: magyar. A tanulók anyanyelve: német és horvát. Kötelessége: egy osztály önálló vezetése, az ismétlősök felváltva való oktatása, a gyermekeket a templomba kísérni s ott reájuk felügyelni és a kántori teendőkben felszólításra segídeni. Illetőségi bizonyítvány bemutatandó. Az állás azonnal elfoglalandó. Választás március 6-án délelőtt történik. *Iskolaszék.* 256 1—1

Váci egyházmegye.

A tápióbicskei anyaközséghez tartozó kávai (Pest megye) lícegyházhöz a róm. kath. kántortanítói állásra sürgősen pályázat hirdették. Jövedelem: 80 pár után járó párber: páronként egy réka rozs és 1 kor. 40 fillér. Mállar-alapból 45 kor. Stóla felnőtt temetése után 2 kor., kis temetés után 1 kor. Szántóföld 6 kat. hold: konyhakert 400 □□□. Lakás két szoba, konyha, melléképületekkel. A tanítói fizetés kiegészítésére az államsegély iránti kéres folyamatosan van. Az okmányok *Hannsz Zoltán* iskolaszéki elnökhöz március 10-ig Tapióbicskére küldendők. 237 1—1

Pilis (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra, mely azonnal elfoglalandó, pályázatot nyitok. Javadalom és kötelesség díjlevelben. Felszerelt kérvények: róm. kath. plébániai hivatal, Irsa, küldendők. 240 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Vindornyalaki kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: államsegély 400 kor., alapítványokból 142 kor., tandíj 100 kor., hitközségtől pénzben 96 kor., gabona értéke 150 kor., rétföld jövedelme 172 kor., must. kollektá 50 kor. Összesen 1110 korona. Lakás tágas padlós szoba, konyha, kamra, istálló, állak. Kötelessége ünnep- és vasárnapokon orgonálás, veespernyezés. Folyamodványok zalaszántói plébániahivatalhoz küldendők. Pályázati határidő március 15. 257 1—1

A pulai (Zala m.) kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme: lakás, két szoba, konyha, pince, melléképületekkel, 5 kat. hold 110 □□□ szántóföld, 1 kat. hold 24 □□□ rét haszonbeesértéke 177 kor. Munkabér címén 100 kor. Lélekgabona 70-nél több pár után, fél pozsonyi mérő rozs 210 kor. Lélekpénz ugyanannyi pár után, páronként 42 fillér 29-40 kor., 27 méter tűzifa 90 kor. Legeltelési jog 20 kor. Tandíjból 56 kor. Ismétlősök lak tanításért 12 kor. Stóla 10 kor. Államsegély 296 kor., mely már előzőleg is rendszeren utalta-

tott, de véglegesítve még nincs. Német nyelv tudása megkívántatik. Választás március 1-én történik. Személyes megjelenés előnyben részesül. A pályázók kérvényeiket *Paulics János* esperes címére Zalapetend, u. p. Kaposk küldjék. 157 4—4

Csót-i (Veszprém m.) róm. kath. osztálytanítói állásra március 10-re pályázat hirdették. Javadalma: államsegéllyel ezer korona törzsfizetés, egyszobás butorozott lakás. Kötelessége az ismétlősöket is fele részben tanítani és a kántoriakban segídeni. *Csóthi Géza* esperes-plébános. 246 1—1

A halimbai (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették március hó 8-ra. Jövedelme: 1000 kor. készpénz; ebből részletezve évnegyedi járulék előre kiutaltatik. Lakás: két szobából, egy zárt konyhából, egy kamrából, egy istállóból, 400 öl kertből áll. Kötelmei: osztatlan iskolában a mindennapi és ismétlőtanítás; összes kántori teendők végzése. Saját költségén személyes megjelenés kívántatik. Kérvények az iskolaszék elnökéhez intézendők. 234 1—1

A batyki róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra március 13-ára pályázat hirdették. Javadalma: egy butorozott szoba, 1000 korona, melyből a hitközségtől 400 kor., államsegélyből 600 kor., kertilletmény helyett elengedő felvágott tűzifa. Kötelessége az I—II. osztályt és az általános ismétlőiskolában felváltva tanítani, a kántorságban segídeni. Pályázhatnak csakis okleveles férfitanítók. Kérvények főt. *Osadinszki György* esperes-plébános iskolaszéki elnök úrhoz Zalabérbe (Zala m., u. p. Zalabér) küldendők. *Iskolaszék.* 253 1—1

Segédkántornak ajánlkozom április 1-ére. Mindent önállóan végzek. Cim: *Imre Miklós*, okl. segédkántor, Kunfelegyháza. 255 1—1

Ezüstnyulak hat hetes kort 12—20 K-ig
▼ kor szerint kaphatok ▼
PASZTOREK ISTVÁN plébánosnál, TOKOLÓN. 198 2—5

Virágillatú kb. 10 drb. finom, enyhe piperezappan, rózsá, lilomtej, ibolya, rezeda, orgona, jázmin, napraforgó, vanília, chrisanthemum és gyöngyvirágból összeválogatva csak 8 korona utánvéttel. 231 2—5
Auffenberg József Bpest, VII., Verseny-u. 6—25.

Államsegély 25 2—2
kéréshez nyomtatványok 1 kor.;
magyarázó füzet (VI. javított kiadás) 1 kor.; 80 drb nyugta 1 K.
LENGYEL BELA Farkasaszó, (Szatmármegye).

„A kis honvédők“ most megjelent 3 fejez. énekes gyermekszínmű, mely a jelen politikai válságban igen alkalmas az előadásra az evzaro iskolai ünnepély alkalmakor is, valamint a *„Madarak és fák napja“* 1—1 kor. aron megrendelhető a Szent-István-Társulatnál. Mindeket színmű írómt gróf Zichy Gyula pécsi püspök úr által van ajánva. Utóbbihoz szerző ingyen küld partiturat. 242 1—2

Fajtiszta ezüst szörme-nyulak 3—5 hónaposak, vemhes anyak, helyszűke miatt minden elogadható árban eladók. (Válaszbélyeg.)
Nyultelep, Fenyőfő. (Veszprém vm.)
233—1

Mindennemű hangszert:

cimbalmot, hegedűt, fu-
volát, grammophont,
zongorát stb. esekély
havi törlesztésre

szállít

NOWOTNÝ J. Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utca 21. sz.

Kérjen hangszer-árjegyzéket.

41—II.

Az iskolaszékek figyelmébe!

Az 1908. évi 46. törv.-cikk értelmében a tan-
dijkárpótlás iránti kérvények minden oly
tanítói állás után, melynek javadalmában tan-
díj szerepel legkésőbb február hó végén vagy
március hó első felében okvetlenül bekülden-
dők a megye közigazgatási bizottságához.
A vallás- és közoktatásügyi miniszterium uta-
sítása szerint dr. Pacséri Károly soproni
kir. tanfelügyelőtől szerkesztett kérvény és ki-
mutatás kizárólag a Röttig-fele könyvnyom-
dában, Sopronban rendelhető meg. A kérvény
és kimutatás egy-egy péld. ezen nyomdában
12 fill.-ért kapható, mely összeg levélbélyeg-
ben is beküldhető. 228 1—1

MEGJELENT ÉS KAPHATÓ A

Tandijkárpótló és fizetést kiegészítő

**Államsegély-
kérvény és
mellékletei**

2 KORONA

Tananyagbeosztási nyomtatvány és órarendüriap:
egy oszt. 1 kor.; bármelyik két együttes osztály-
nak 1.40 kor.; III. oszt. 1.60 kor.; IV. oszt. 1.80 K;
V. vagy VI. oszt. 2 kor. előleges beküldése mellett
Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál, Székelyudvarhely.

247. 1—10

MÁRIA LÉGY VELÜNK

100 gyönyörű Mária-ének — jobbára újak — díszes
orgona-kísérettel két részben, 50—50 énekkel. Ára
egyenként 3 K, együtt a két füzet 5 korona. 48 esinos
és dallamos előjáték orgona- és harmóniumra két füzet-
ben. Ára 2 korona. Zambó Károly kántor, Szeged-Rókus.

168 3—4

STAMPAY KATH. ÉNEK- ÉS IMAKÖNYVE,

(XVI. kiadás. 256 oldal. 24 old. kotta ingyen!)
amely 30 és 50 filléres kötetekben kapható Kőböl-
kúton (Esztergom m.), jövő évben áremelés nélkül
bővítve lesz!

761 12—20

A lelkes és tanító urak figyelmébe.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tankötelesek
erkölcsi nevelése tárgyában nemrég valamennyi kir.
tanfelügyelőséghez korrendeletet intézett, melyben
vázolja az ifjúság körében lábrakapott erkölcsi bajok-
kat, ezeknek iszonyú terjedését s felsorolja azon mó-
dotokat, melyek a baj megszüntetésére alkalmasak.
A többi közt megemlíti, hogy az erkölcsi színvonal
emelését nagyban előmozdíthatják a tanítók a hit-
oktatást teljesítő lelkészekkel karöltve, főleg azáltal,
ha a tankötelesek magaviseletét az iskolákon kívül
is igyekeznek figyelemmel kísérni s befolyásolni a szü-
lőket oly irányban, hogy maguk is jó példával járjanak elő és
gyermeküket erkölcsös módon neveljék. A Magyar Római
Katholikus Hittanárak és Hitoktatók Egyesülete mar-
e rendelet előtt foglalkozott azon eszmével, mikép
lehetne a szülőket is a nevelés nagy munkájához meg-
nyerni, hogy ebben részt vegyenek vagy legalább ne
akadályozzák. E célból egy memorandumot adtak ki,
mely most hagyta el a sajtót. Ez a szózat meleg han-
gon beszél a tanulók szülőihez, illetőleg helyetteseihez,
felhívja őket az együttes nevelés nagy munkájára, fel-
sorolja a családi nevelés hathatós eszközeit (jó példa,
vallásgyakorlatok teljesítése), de egyszersmind azon
akadályokat, melyeket a nevelés útjából eltávolítani
a szülők feladata. A memorandum olcsósága (egy drb
2 fill., 100 drb 1 K 50 fill.) lehetővé teszi annak orszá-
gus elterjedését, meg pedig a népi-kolák templomköte-
les osztályaiban, valamint az összes közép-, polgári- és
hasadó fokú iskolák valamennyi osztályaiban, később,
minthogy e szózat a szülőknél marad, csak az első
osztályokban. Megrendelhető

a Szent-István-Társulat kiadóhivatalában,
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

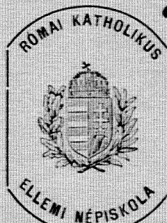
1129—1

A nemi élet etikája = és pedagógiája. =

Irta Foerster F. W. dr. Ford. dr. Schütz Antal. Ára 2 K.

A kérdésnek minden oldalú mélyreható vitatása s a
jelenleg forgalomban levő összes fölfogásoknak szigo-
rúan tudományos, a legkenyesebb igényeket is kielégítő
kritikája. Szerzője különösen a nagyobb tetterőre és
öntudatosabb életre vágyó komolyabb ifjúsághoz szól s
hivatva van, mint senki más, sok előítélet lerontására
és tisztább látás teremtésére.

Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

NÉPISKOLAI GIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendki-
vül tartós, ölmazott acélbadog-
lemezből, fehérzománc alapfestés-
sel, fekete nagybetűs felirattal, az
itt látható mintarajz szerint színes
magyar címerrel ellátva darabon-
ként 10 koronáért megrendelhetők. ♦♦♦♦♦

← 45 cm. →

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

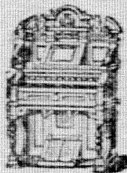
278

Orgona-harmoniumokat

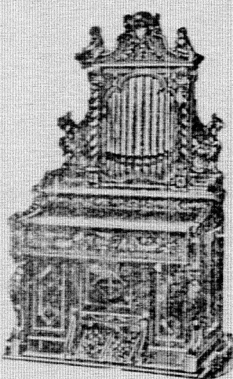
mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanulóknak s lelkészeknek különös szíveskedéssel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 98

Előfrendő légszivő rendszerű harmoniumok speciális beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műremek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt, papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

* Az új miniszteri tantervhez és utasításához alkalmazott, teljesen átdolgozott ötödik kiadása hagyta el legközelebb a sajtót Juhay Antal

A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA

című nagy vezérkönyvének, mely az elemi népiskola első osztálya számára előírt összes tantárgyak tanításában kalauzolja a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen AZ IRVAOLVASÁSSAL, SZAMTANNAL ÉS A BESZÉDES ERTELEMGYAKORLATOKKAL

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyekben az egész évi anyagot módszeresen kidolgozott gyakorlati leckékben ismerteti a szerző. E kötet használata mellett minden más vezérkönyv nélkülözhető az első osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől megjelent:

A második osztály vezérkönyve. Második kiadás. Füzve ... 6 K

A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Kucskaméti-utca 2.) és minden hazai könyvkereskedőnél.

Vetítőgépet az iskolának!

A Hollós-féle vetítő taneszközök műintézete kibocsájtotta **II. számú diaposzitiv jegyzékét** az iskoláknak készülő képeiről.

A sorozatokhoz paedagogusok írják a «**Szövegeknyveket**». A vállalat paedagogiai irányítója **Moussong Géza**, fővárosi igazgató.

A körültekintő, szakszerű összeállítás dacára a Hollós-féle műintézet **kepei a legolcsóbbak**, s mégis minden sorozathoz **díjtalanul** csatolják a megfelelő szövegeknyvet.

Az iskolai oktatás élénkítésére és értékének emelésére igen fontosak a vetített képek. Olesőségánál fogva minden iskola beszerezheti. Kezelése egyszerű.

A vetítőgép ára 80—100 korona. A diaposzitivek darabja 1 korona.

Tessék jegyzeket kérni a **HOLLÓS-féle műintézettől**, Budapest, VII., Lő-

==== völde-tér 7. szám. ====

834

LAKÓHELYI ISMERETEK

(Beszéd- és értelemgyakorlatok.)

Irta: **DREISZIGER FERENC.**

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Ára 2 korona.

Praktikus könyv ez a vezérkönyv, melyet az osztatlan iskolák I—II. osztályában már eddig is sikeresen alkalmaztak; e második kiadásban pedig e mellett az osztott iskolák tanítói is sikerrel alkalmazhatják. Elméleti és gyakorlati részből áll. Elméleti részén meglátszik, hogy szerzője a módszertan tanára: világos, rendszeres, modern és mindenre kiterjedő. Gyakorlati részéből pedig a hosszú ideig való népiskolai tanítóság érezhető ki. Minden leckét megtalál benne a tanító, amit tanítani kell. S mindent megtalál, amire ki kell terjeszkednie. Nemesak a szemléltetésre való tárgyak leckéi vannak lélektani alapon vázlatosan kidolgozva, hanem ami játék, rajz, kézimunka, ének hozzacsatolható az egyes leckékhez, mind megvan benne. Jó könyv. Nyert vele a katolikus iskolaügy és számot tesz a magyar pedagógiai irodalomban is.